Uitspraak Commissie van Beroep 2010-03 d.d. 2 februari 2010
(prof. mr. A.S. Hartkamp, voorzitter, mr. A. Bus, mr. C.A. Joustra, drs. P.H.M. Kuijs AAG en mr. A. Rutten-Roos, leden, en mr. M.J. Drijftholt, secretaris)

Samenvatting

De verzekeringsovereenkomst kende een recht toe op deling in de bedrijfswinst van de verzekeraar. Gelijkwaardig recht na fusie verzekeraar. Verzekeraar is tekortgeschoten in informatieplicht aan verzekerde gevolgen fusie. Tekortschieten verzekeraar heeft geen schade tot gevolg gehad voor verzekerde. Uitkering berekend volgens gelijkwaardig toegekend recht ter vervanging van het door de fusie vervallen recht op deling in de bedrijfswinst. Geen inbreuk op rechten verzekerde bij aangaan overeenkomst verzekeraar.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. De procedure in beroep

1.1 Belanghebbende heeft bij een op 30 juli 2009 gedateerd beroepschrift dat op 5 augustus 2009 bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFid) is binnengekomen, op de voet van artikel 22.1 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening juncto artikel 5 van het Reglement Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (het Beroepsreglement), de beslissing van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (hierna: de Geschillencommissie) van 23 juni 2009 ter toetsing voorgelegd aan de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (hierna: de Beroepscommissie).

1.2 Verzekeraar heeft op 30 november 2009 een verweerschrift ingediend.

1.3 De Beroepscommissie heeft de zaak ter zitting van 21 december 2009 mondeling behandeld. Beide partijen waren aanwezig. Gemachtigde heeft het beroep van belanghebbende toegelicht aan de hand van een pleitnotitie. De verzekeraar (hierna: A) heeft haar standpunt toegelicht.

2. De procedure in eerste aanleg

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Beroepscommissie naar de uitspraak van de Geschillencommissie die aan deze uitspraak is gehecht.

3. Inleiding op de beoordeling van het beroep

3.1 De Beroepscommissie gaat uit van de volgende feiten.

(i) Belanghebbende heeft in 1986 een met een hypotheek verbonden levensverzekeringsovereenkomst gesloten bij X (hierna: X). De verzekering liep van 1 december 1986 tot 1 december 2006 en hield onder meer in dat belanghebbende, bij in leven zijn op 1 december 2006, op die datum een uitkering van f. 156.000,- zou ontvangen. Voorts bepaalde artikel 17 van de polisvoorwaarden dat de verzekering recht gaf op een aandeel in de winst van X en dat de toegekende winstaandelen zouden worden verleend conform de statuten van X. Zoals onder meer blijkt uit een brief van 28 november 1986 van X aan belanghebbende, is belanghebbende tevens een onder bepaalde voorwaarden toe te kennen slotbonus als onderdeel van de winstdelingsregeling in het vooruitzicht gesteld.

(ii) De naam X is op 31 december 1991 gewijzigd in Y. Bij brief van 27 juni 1994 heeft verzekeraar belanghebbende op de hoogte gesteld van haar voornemen te fuseren met Z. Na de fusie zal deze naam worden gewijzigd in Y (op 5 april 2004 is die naam gewijzigd in Y, hierna: Y). Polishouders zouden in de nieuwe situatie een gelijkwaardig recht behouden. In de praktijk zou er voor belanghebbende dus niets veranderen. Het voornemen tot de fusie zou, aldus genoemde brief, worden gepubliceerd in de Staatscourant en enkele landelijke dagbladen.

(iii) De aangekondigde publicaties zijn van 1 juli 1994. Er staat onder meer in vermeld dat Y verdwijnt en dat al haar rechten en verplichtingen zullen overgaan op Z. De overgang vindt plaats met toestemming van de Verzekeringskamer. De voorgenomen overgang brengt geen wijziging in de voorwaarden waaronder de overeenkomsten van levensverzekering zijn aangegaan, met uitzondering van het in het kader van de fusie vervallen van de regeling tot premievrije verhoging van de verzekerde bedragen door deling in het resultaat en door toekenning van een voorwaardelijke slotbonus. Het vervallen van die regeling is een gevolg van het verdwijnen van Y. Belanghebbenden zullen echter een gelijkwaardig recht krijgen ten opzichte van Z. Aldus de tekst van de publicatie.

(iv) Op 1 oktober 1994 heeft de bedoelde overgang plaatsgehad. Op 11 augustus 1994 zijn aan belanghebbende een nieuwe polis (“per 23–02-94”) en nieuwe algemene voorwaarden toegestuurd. De polis bepaalde wederom onder meer dat belanghebbende, bij in leven zijn, op 1 december 2006 f. 156.000,- zou ontvangen; artikel 18 van de voorwaarden hield in dat de verzekering recht gaf op een aandeel in de winst van Y en een voorwaardelijk recht op een slotbonus. De toekenning van winstaandelen en slotbonussen zou geschieden conform de statuten van Y.

(v) Y heeft aan belanghebbende tot en met het jaar 2005 jaarlijks een waardeoverzicht gezonden. Hierop stond steeds vermeld welke bedragen aan winst en aan slotbonus waren bijgeschreven en hoeveel het totaal opgebouwde kapitaal bedroeg. In verband met het einde van de verzekering op 1 december 2006 heeft Y aan belanghebbende een bedrag van € 119.535,- uitgekeerd.

(vi) W (de houdstermaatschappij van onder meer Y) is op 20 maart 2000 gefuseerd met V tot U. Sedert 1 juli 2009 treedt Y op onder de naam A.

3.2 De klacht van belanghebbende houdt in dat de uitkering die hij op 1 december 2006 heeft ontvangen ten onrechte niet is gebaseerd op winstdeling in het totale bedrijfsresultaat van U. De uitkering is derhalve op een andere wijze berekend dan destijds met X was afgesproken, waardoor zij lager is uitgevallen. Belanghebbende verzoekt te bepalen dat alsnog het hem toekomende deel van de winstdeling en slotbonus vanaf de begindatum van de polis, onder aftrek van hetgeen is uitgekeerd, wordt uitbetaald, plus rente en kosten.

3.3 Y wijst er op dat X sedert de fusie van 1 oktober 1994 niet meer bestaat. Voor de verzekeringsnemers van X is toen, op de voet van artikel 2:320 BW en met toestemming van de Verzekeringskamer, een gelijkwaardig recht vastgesteld. Dit recht kwam in de plaats van het oorspronkelijke recht op winstdeling. De aan belanghebbende toegekende uitkering is door A volgens de aldus op rechtmatige wijze vastgestelde en ten aanzien van belanghebbende bindende normen van winsttoekenning berekend.

3.4 De Geschillencommissie heeft de klacht afgewezen.

4. Beoordeling van het beroep

4.1 Belanghebbende betoogt in beroep dat A is gebonden aan de tussen X en belanghebbende gemaakte afspraken. De fusie van 1 oktober 1994, waarbij X verdween, is hem weliswaar per brief van 27 juni 1994 aangekondigd, maar daarbij werd tevens medegedeeld dat er voor belanghebbende niets zou veranderen. Van de perspublicaties op 1 juli 1994 heeft hij geen kennis genomen. Belanghebbende wijst er voorts op dat hij van de rechtsopvolger van X, Y, een vrijwel identieke polis gedateerd op 11 augustus 1994 (met in de algemene voorwaarden een bepaling omtrent het recht op winstdeling en slotbonus) heeft ontvangen als destijds van X. Ook na de fusie van 1 oktober 1994 ontving hij van Y nog diverse waardeoverzichten waarbij steeds de winst en slotbonus werd weergegeven. Belanghebbende heeft de overeenkomst met X destijds afgesloten specifiek met het oog op de afspraak dat hij zou delen in de bedrijfswinst van X en aan die afspraak is Y, als rechtsopvolgster van X, gebonden. Die gebondenheid berust zowel op de polis van 1 december 1986, als op die van 11 augustus 1994, als op de latere door Y aan belanghebbende gerichte schriftelijke uitlatingen waaruit bleek dat Y zich aan de afspraken hield.

4.2 De Beroepscommissie overweegt als volgt.

4.3 De verzekeringsovereenkomst die belanghebbende met X heeft gesloten kende aan belanghebbende een recht toe op deling in de bedrijfswinst van X. Bij het verdwijnen van X als gevolg van de fusie van 1 oktober 1994 diende aan belanghebbende, op grond van het bepaalde in artikel 2:320 BW, in plaats van het recht op deling in de bedrijfswinst van X, een gelijkwaardig recht ten aanzien van Y te worden toegekend. Dat dit recht, zoals door Y geformuleerd, inhield dat bij de berekening van de uitkering werd uitgegaan van het niveau van de winstdeling zoals voor de fusie gebruikelijk was en dat de ontwikkeling van het rendement op de spaarpremies en de ontwikkeling van de sterftewinst zoals die specifiek golden voor de bij de fusie van X verkregen portefeuille in aanmerking werden genomen en dat daarbij niet de resultaten van andere portefeuilles en juridische entiteiten binnen Y werden betrokken, betekent niet dat Y haar verplichtingen jegens belanghebbende heeft geschonden. Daar komt bij dat A onweersproken heeft gesteld dat de voorgeschreven procedure is gevolgd en dat Verzekeringskamer met een en ander akkoord is gegaan.

4.4 In zoverre is de klacht van belanghebbende terecht ongegrond bevonden.

4.5 Dit neemt niet weg dat A jegens belanghebbende is tekortgeschoten in de wijze waarop zij belanghebbende heeft geïnformeerd over de gevolgen voor belanghebbende van de fusie van 1 oktober 1994, waarbij X verdween. De passage in de brief van 27 juni 1994 "in de praktijk verandert er voor u dus niets van belang en u zult er dan ook verder nauwelijks iets, of zelfs in het geheel niets, van merken" is misleidend. Dat belanghebbende er door kennisneming van de perspublicaties van 1 juli 1994 van op de hoogte had kunnen zijn dat er wel degelijk voor hem iets veranderde, kan niet als een verontschuldiging voor de handelwijze van A gelden. Weliswaar maakt de brief van 27 juni 1994 melding van de op handen zijnde publicatie in de Staatscourant en enkele landelijke dagbladen, maar daarbij wordt niet vermeld wanneer die publicatie zal plaatsvinden en evenmin dat in die publicatie wordt aangekondigd dat de regeling tot verhoging van de verzekerde bedragen door deling in het bedrijfsresultaat van X zal komen te vervallen en zal worden vervangen door een gelijkwaardig recht. Daar komt nog bij dat het zonder nadere toelichting toezenden aan belanghebbende van de polis van 11 augustus 1994 en van de jaarlijkse waardeoverzichten in de periode 1994 tot en met 2005 heeft kunnen bijdragen aan de suggestie dat belanghebbende sedert de fusie van 1 oktober 1994 recht zou hebben op een aandeel in de totale bedrijfswinst van A.

4.6 Bovenbeschreven tekortschieten van A heeft echter geen schade voor belanghebbende tot gevolg gehad. De uitkering die belanghebbende op 1 december 2006 heeft ontvangen is immers berekend volgens de normen zoals die bij de fusie van 1 oktober 1994 zijn geformuleerd toen aan belanghebbende een gelijkwaardig recht werd toegekend ter vervanging van het door de fusie vervallen recht op deling in de bedrijfswinst van X. Met de toekenning van dit gelijkwaardig recht heeft A, zoals hierboven is overwogen, geen inbreuk gemaakt op de rechten die belanghebbende aan de overeenkomst van 1 december 1986 ontleende.

4.7 De conclusie is dan ook dat het beroep van belanghebbende faalt.

5. Slotsom

Het beroep faalt en de beslissing van de Geschillencommissie kan in stand blijven.

6. Beslissing

De Beroepscommissie stelt bij bindend advies vast dat de bestreden beslissing van de Geschillencommissie wordt gehandhaafd.